

ONTWERP VAN DECREET TOT REGELING VAN DE TOEKENNING VAN EEN JOBONUS PLUS VOOR STARTENDE ZELFSTANDIGEN

Samenvatting

Om zelfstandig ondernemerschap te stimuleren, komt er naast de jobbonus voor loontrekkenden ook een jobbonus plus voor startende zelfstandigen. De Vlaamse Regering wil met de jobbonus plus voor startende zelfstandigen ondernemerschap in hoofdberoep stimuleren voor loontrekkenden die aan de slag zijn met een laag inkomen. De stap naar ondernemerschap in hoofdberoep wordt voor deze personen bevorderd door hun recht op een jobbonus twee jaar te verlengen via de jobbonus plus voor startende zelfstandigen.

Er werd gekozen om een premie in twee schijven toe te kennen: een eerste schijf wanneer men start als zelfstandige in hoofdberoep en een tweede wanneer men na twaalf maanden nog actief is in dit statuut. De toekenning en uitbetaling van de premie wordt door het Departement Werk en Sociale Economie uitgewerkt.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De Vlaamse Regering beoogt zelfstandig ondernemerschap te stimuleren. Werknemers met een laag inkomen zullen een jobbonus ontvangen van de Vlaamse overheid, om hen te stimuleren om aan de slag te gaan of te blijven. Om ervoor te zorgen dat deze werknemers niet ontmoedigd worden om de eventueel gewenste stap naar het ondernemerschap te zetten (wegens verlies van deze jobbonus bij stopzetten van hun werknemersstatuut), wordt er een starterspremie toegekend aan personen die aan de slag zijn met een laag inkomen en die de stap zetten naar zelfstandige in hoofdberoep.

De loongrenzen om in aanmerking te komen voor de jobbonus plus voor startende zelfstandigen (hierna: de jobbonus plus) worden afgestemd op die van de jobbonus: loontrekkenden met een bruto maandloon van minder dan de bovengrens, vastgelegd in het decreet van 20 mei 2022 tot toekenning van een jobbonus, die de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep komen in aanmerking voor een jobbonus plus. Deze premie is bijgevolg een stimulus voor personen die aan de slag zijn met een laag inkomen om de transitie naar ondernemerschap in hoofdberoep te maken door hun recht op de jobbonus voor twee jaar te verlengen via de jobbonus plus.

Een premie van 600 euro wordt maximaal twee keer uitbetaald aan alle loontrekkenden die:

- een bruto-inkomen hadden lager dan de bovengrens vastgelegd voor de jobbonus in het kalenderjaar voordat ze startten als zelfstandige in hoofdberoep;

- starten als zelfstandige in hoofdberoep;
- de pensioenleeftijd nog niet bereikt hebben;
- gedomicilieerd zijn in het Vlaamse Gewest;
- hun maatschappelijke zetel vestigen in het Vlaamse Gewest.

De eerste premie van 600 euro wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. Hiermee worden werknemers gestimuleerd om de stap te zetten naar ondernemen in hoofdberoep. De tweede premie van 600 euro wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

Ook werknemers die reeds actief waren als zelfstandige in bijberoep en de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep, maken aanspraak op de jobbonus plus. Voor deze groep kan deze premie een extra stimulans zijn om te starten met ondernemen in hoofdberoep.

Er werd gekozen om de jobbonus plus in te voeren vanaf 2022. De premie wordt voor het eerst toegekend aan personen die starten als zelfstandige in hoofdberoep in 2022 en prestaties verrichtten als loontrekkende in 2021, en wordt voor het eerst uitbetaald ten vroegste eind 2022.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Eén van de speerpunten van de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 is dat ondernemerschap aangemoedigd en ondersteund moet worden. De Vlaamse Regering wil "ondernemerschap op alle leeftijden stimuleren als een evenwaardige keuze". De jobbonus plus voor startende zelfstandigen kadert binnen de geformuleerde ambitie om in te zetten op zelfstandig ondernemerschap.

Ook volgens rapporten van de Europese Commissie en de Global Entrepreneurship Monitor moet België meer inzetten op ondernemerschap. In de SBA Fact Sheet voor België van 2019 schrijft de Europese Commissie dat het stigma op falen bekampt moet worden, en België aan een sterkere ondernemerscultuur moet bouwen. In Vlaanderen was in 2020 13,5% van de werkende bevolking (20-64 jaar) zelfstandige. Dit is ongeveer gelijk aan het EU-27-gemiddelde (13,6%) maar ligt 3,2 procentpunten lager dan in Nederland (16,7%) (bron: Statbel en Eurostat LFS, bewerking Steunpunt Werk en Statistiek Vlaanderen). De Vlaamse Regering ondersteunt met de jobbonus plus nu ook loontrekkenden die actief waren aan een laag loon en de stap naar ondernemerschap in hoofdberoep zetten.

Dit is een beleidsantwoord op een landenspecifieke aanbeveling van de Europese Commissie voor België: België moet het ondernemerschap meer stimuleren.¹

¹ In de landenspecifieke aanbevelingen 2019-2020 voor België beveelt de Europese Commissie aan dat België ondernemerschap stimuleert. Bron: <https://www.vlaanderen.be/vlaanderen-en-het-europees-semester>

In Wallonië bestaat een soortgelijke maatregel die vastgelegd werd in het 'Airbag-decreet' waarbij een financiële incentive wordt gegeven aan onder meer personen die een zelfstandige activiteit in bijberoep uitoefenen en zich ertoe verbinden om deze activiteit voort te zetten of uit te breiden

De jobbonus plus kan een extra stimulus zijn voor loontrekkenden met een laag loon die de stap willen wagen en hun eigen zaak willen opzetten. Daarbij wordt de jobbonus plus gericht op dezelfde doelgroep als de jobbonus voor loontrekkenden. Ontvangers van de jobbonus plus ontvangen een premie van in totaal 1.200 euro in twee schijven gedurende twee jaar. Werken als zelfstandige gaat gepaard met een significant hoger risico op armoede dan werken als loontrekkende (Horemans & Marx, 2017). In 2019 bedroeg het armoederisico voor zelfstandigen 9,9% in het Vlaams Gewest, een stuk hoger dan het armoederisico van 2,2% bij werknemers (bron: EU-SILC 2019). Bovendien richt de jobbonus plus zich op personen die voordien aan een laag loon werkten; mensen die minder ruimte hebben om op voorhand een startkapitaal of een buffer uit te bouwen. De jobbonus plus beoogt om deze doelgroep te ondersteunen in de eerste twee jaar van hun ondernemerschap, en zo een deel van de financiële onzekerheid weg te nemen. De jobbonus plus draagt in deze bij aan het versterken en het bestendigen van het economische weefsel.

De jobbonus plus ondersteunt mensen die meer financiële onzekerheid hebben bij de stap naar zelfstandige in hoofdberoep. De Vlaamse Regering volgt daarin de 'Jobs Strategy' van de OESO² die aangeeft dat actief arbeidsmarktbeleid zeer effectief kan zijn bij de bescherming van individuen, terwijl zo tegelijk betere resultaten op de arbeidsmarkt worden bereikt, zoals meer ondernemerschap.

Een hoger niveau aan ondernemerschap kan de werkgelegenheid in Vlaanderen ten goede komen. Uit eerder onderzoek blijkt bovendien dat niet alleen grote, maar ook zeer kleine ondernemingen zorgen voor groei (Vandekerckhove et al., 2014). In 2019 nam de jobtoename bij grote werkgevers in Vlaanderen af, maar bij werkgevers met minder dan tien werknemers was er een groei in de jobtoename (Goesaert et al., 2019). In Vlaanderen situeerde eind 2020 15,3% van de arbeidsplaatsen zich bij ondernemingen met minder dan tien werknemers. Nog eens 20,6% van de arbeidsplaatsen waren te vinden bij ondernemingen van 10 tot 20 werknemers (bron: FOD Economie en RSZ).

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In de voorbereiding van het ontwerpdecreet werden verschillende operationaliseringspistes onderzocht. Een eerste piste was om, net als bij de jobbonus, een premie toe kennen aan zelfstandigen met een laag inkomen op basis van hun prestaties. Het bedrag van de premie zou dan worden uitgefaseerd naarmate het inkomen van de zelfstandige steeg of daalde. Deze piste werd

² Zie ook het Vlaams Hervormingsprogramma 2020, te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/vlaanderen-en-het-europees-semester>

verlaten omwille de complexiteit om deze gegevens te bemachtigen. Tevens is er bij de zelfstandige activiteit geen sprake van een tewerkstellingspercentage zoals bij loontrekkenden om de jobbonus te prorateren. Door het gebrek aan real-time gegevens en het feit dat het inkomen op het aanslagbiljet niet altijd een reële weergave van de draagkracht is, bleek het gebruik van het inkomen van de zelfstandige niet wenselijk en moeilijk operationaliseerbaar.

Om deze redenen werd gekozen om een vaste premie van 600 euro twee maal uit te betalen aan alle natuurlijke personen die starten als zelfstandige in hoofdberoep, en die voordien aan de slag waren als loontrekkende met een laag bruto maandloon. We baseren ons hiervoor op de gegevens van de jobbonus: wie in aanmerking kwam voor een jobbonus en het jaar nadien de overstap maakt naar zelfstandige in hoofdberoep, krijgt een eerste premie van 600 euro. Als men na twaalf maanden nog actief is in hetzelfde statuut, krijgt men een tweede premie van 600 euro. Op die manier wordt hun recht op een jobbonus in feite twee jaar verlengd via de jobbonus plus. Bij de verdere operationalisering zal maximaal worden afgestemd op de uitwerking van de jobbonus.

Impactanalyse

JoKER/ Kind- en jongereneffectrapport

De jobbonus plus richt zich op alle loontrekkende inwoners van het Vlaamse Gewest met een laag loon die de overstap maken naar een zelfstandige activiteit in hoofdberoep. In tegenstelling tot de jobbonus voor loontrekkenden wordt het bedrag van de jobbonus plus niet uitgefaseerd naarmate het inkomen van de begunstigde stijgt of daalt. Gelet op het gebrek aan real-time gegevens en het feit dat het inkomen op het aanslagbiljet niet altijd een reële weergave van de draagkracht is, werd ervoor gekozen om twee vaste premies van 600 euro toe te kennen.

We kunnen veronderstellen dat jongeren door hun hoger aandeel in tijdelijke tewerkstelling en de sterke link tussen leeftijd en anciënniteit sterker vertegenwoordigd zijn in de doelgroep van loontrekkenden met een laag inkomen. Bij de jongeren (<25 jaar) wordt het aandeel VTE dat een loon heeft kleiner dan of gelijk aan 2.500 euro, op 65,1% geraamd voor Vlaanderen. In de algemene loontrekkende bevolking in Vlaanderen bedraagt dit percentage 30,1%. Het aandeel personen met als hoofdstatuut loontrekkende dat de stap zet naar een zelfstandige activiteit in hoofdberoep, ligt bij de jongeren (18-24 jaar) met 0,8% ongeveer even hoog als bij de 25-49-jarigen (0,7%). Deze cijfers zijn afkomstig van de KSZ, en betreffen mobiliteit tussen december 2017 en juni 2018.

De consumptie van de maatregel jobbonus plus zal gemonitord worden. Hierbij zal ook aandacht zijn voor de leeftijd van de gebruikers.

Gelet op voorgaande kan worden besloten dat de jobbonus plus positieve gevolgen zal hebben voor jongeren die willen starten met ondernemen in hoofdberoep. Momenteel zijn er gesprekken lopende met belangenorganisaties om te beluisteren hoe ervoor gezorgd kan worden dat elke rechthebbende zijn/haar rekeningnummer registreert. In deze gesprekken hebben we oog voor jongeren. In het opmaken van de maatregel hebben we geen extra input gevraagd aan jongerenorganisaties. Wanneer de jobbonus plus voor zelfstandigen in uitvoering gaat, zullen wij in onze communicatie er voor zorgen dat deze communicatie op maat is van jongeren zodat deze hen zeker en vast bereikt.

Armoedetoets

De doelgroep van de jobbonus plus zijn personen die voordien actief waren als werknemer met een laag beroepsinkomen. Via de jobbonus plus willen we hen de financiële ondersteuning die ze ontvingen als werknemer blijven aanbieden wanneer ze starten als zelfstandige in hoofdberoep.

In 2019 leefde iets minder dan 1 op de 10 inwoners van het Vlaamse Gewest in een huishouden met een huishoudinkomen onder de Belgische armoededrempel (dit is 60% van het nationaal mediaan beschikbaar huishoudinkomen na sociale transfers). Werklozen zijn het kwetsbaarst (38%), bij werknemers ligt het armoederisico op 2,2%, bij zelfstandigen is dat 9,9% (bron: EU-SILC 2019).

Impact op lokale en provinciale besturen

Deze maatregel heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen. De toekenning van de jobbonus plus wordt door de Vlaamse overheid gerealiseerd.

Implementatie

Aangezien de Vlaamse jobbonus plus primair mikt op loontrekkenden met lage inkomens die de overstap naar ondernemerschap maken, dient het risico op terugvordering geminimaliseerd te worden. Dit is immers een pijnlijk proces voor de betrokken burgers en administratief belastend voor de overheid. Werken met voorschotten, verklaringen op eer of het berekenen van premies op basis van onvolledige gegevens verhoogt het risico op fouten en correcties.

We zullen vanuit de overheid inspanningen leveren om het bereik van de jobbonus plus te maximaliseren. Vandaar dat we maximaal willen inzetten op een automatische betaling van de premie aan de doelgroep op basis van authentieke bronnen. Het is evenwel niet evident om te beschikken over alle noodzakelijke gegevens voor de toekenning, zeker het rekeningnummer van een natuurlijke persoon voor een dergelijke uitbetaling is geen sinecure, waardoor we ook een

registratieprocedure zullen moeten voorzien. Bij de lancering zullen we dan ook een brede informatiecampagne opzetten en samenwerken met partners om personen die potentieel tot de doelgroep behoren te bereiken en indien nodig, ook te kunnen begeleiden bij de registratie van het rekeningnummer of het doorlopen van de aanvraagprocedure.

We voorzien een sterk uitgebouwde monitoring die wordt opgebouwd i.s.m. het departement Werk en Sociale Economie.

De jobbonus plus voor startende zelfstandigen is een nieuwe maatregel. We hebben bijgevolg geen nood aan overgangsbepalingen.

C. Totstandkomingsprocedure

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2022/21 van 27 januari 2022;
- het JoKER-advies van 21 januari 2022;
- het advies van de inspectie van financiën van 1 februari 2022;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting van 10 maart 2022;
- het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie met nr. 2022/029 van 6 april 2022;
- het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 25 april 2022;
- het advies van de Raad van State nr. 71.431/3 van 2 juni 2022.

Het voorontwerp van decreet werd door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd op 11 maart 2022.

Repliek op de ingewonnen adviezen

1. Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie

Op 6 april 2022 verstrekke de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: VTC) haar advies over voorliggend voorontwerp van decreet. Hieronder worden de bemerkingen van de VTC punctueel beantwoord.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:

a) Het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling

Het is de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijken om na te gaan of er al dan niet een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling moet gebeuren.

Op advies van de Data Protection Officer van het Departement Werk en Sociale Economie wordt er een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling ingepland voor deze maatregel.

b) Verwijzen naar de subsidiedatabank

Aangezien het een premie betreft, wijst de VTC op de mededeling van persoonsgegevens die zal gebeuren in het kader van de subsidiedatabank van het Departement Financiën en Begroting. Een adviesvraag over deze databank werd al aan de VTC voorgelegd (VTC/A/W/2021/43).

Aangezien het een premie betreft die wordt toegekend aan natuurlijke personen en niet aan rechtspersonen, is deze mededeling in kader van het subsidieregister hier niet van toepassing.

c) De verzameling van rekeningnummers herbekijken

Het is de VTC niet duidelijk waarom het agentschap Digitaal Vlaanderen wordt vermeld als gegevensbron (of ontvanger). De memorie van toelichting verduidelijkt dat het rekeningnummer bekomen wordt doordat de begunstigde eenmalig zijn rekeningnummer moet registreren via 'Mijn Burgerprofiel', waarvoor de procedure uitgewerkt wordt in het Uitvoeringsbesluit. Het uitwerken van een procedure zal moeten gebeuren met de nodige omzichtigheid en beveiliging aangezien het gevoelige gegevens betreft. Zo zal er ook in een veilige procedure moeten worden voorzien voor wijziging van het rekeningnummer.

De VTC wijst erop dat de betrokkenen een specifiek rekeningnummer voor welbepaalde doeleinde(n) aan een specifieke overheid geven, in casu het departement, en dat dit nummer enkel mag gebruikt worden voor andere doeleinden als er een specifieke wettelijke basis voor is (opname in het burgerprofiel met een algemene mogelijkheid voor verder gebruik kan daar niet aan voldoen) of met toestemming van de betrokkene (wat een alternatief impliceert). Het is nu niet duidelijk door welke instantie(s) het rekeningnummer verwerkt zal worden. De VTC adviseert om de verwijzing naar het burgerprofiel in het Ontwerp te verwijderen.

Het agentschap Digitaal Vlaanderen beheert de applicatie 'Mijn Burgerprofiel'. Om die reden wordt het agentschap dan ook vermeld als gegevensbron/ontvanger. De begunstigde zal zijn rekeningnummer zelf moeten registreren. Het geregistreerde rekeningnummer kan enkel gebruikt worden voor de uitbetaling van de jobbonus plus. Dit zal ook duidelijk worden weergegeven in het invulscherf dat hiervoor voorzien wordt en achterliggend bij Mijn Burgerprofiel wordt ook voorzien dat het rekeningnummer apart wordt toegewezen aan het product Jobbonus plus. Het Departement WSE zal deze rekeningnummers enkel verwerken vanuit de database van Mijn Burgerprofiel op het moment van de betaling van de jobbonus plus aan de begunstigde.

In het ontwerp van decreet wordt geen melding gemaakt van Mijn burgerprofiel, enkel in deze memorie van toelichting en in de nota aan de Vlaamse Regering. Deze vermeldingen werden naar aanleiding van deze opmerking geschrapt.

d) Het verantwoorden van de bewaringstermijn van 10 jaar

De VTC vindt geen verantwoording voor de maximum bewaartermijn van 10 jaar na verjaring en beëindiging van procedures. De VTC vraagt dit minstens in de memorie te verduidelijken zodat de proportionaliteit kan worden nagegaan.

Er werd gekozen voor een bewaringstermijn van tien jaar, rekening houdende met de burgerrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar en de termijn van tien jaar die in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën wordt gehanteerd. Na het beëindigen van een procedure is het immers nog noodzakelijk de gegevens van de begunstigde te bewaren, bijvoorbeeld om te bepalen of de begunstigde reeds een jobbonus plus ontving en bijgevolg nog in aanmerking kan komen voor een premie in de komende jaren. Dit wordt ter verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting (toelichting bij artikel 19).

e) De nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de persoonsgegevens

Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen, en dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

De verwerkingsverantwoordelijke staat conform artikel 5.1, d), van de AVG in voor de juistheid en actualisering van de verwerkte gegevens en informeert de betrokkenen vooraf over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 AVG en over hun rechten op basis van artikelen 15 tot en met 22 AVG. Dit hoeft niet in het ontwerp van decreet te worden opgenomen, aangezien het een verplichting betreft die de AVG zelf oplegt aan elke verwerkingsverantwoordelijke. Ter verduidelijking wordt dit wel opgenomen in de memorie van toelichting (toelichting bij artikel 16).

f) De transparantiemaatregelen verder uitwerken

De VTC beoordeelt het positief dat in artikel 18 van het ontwerp de verplichte meldingen in communicatie met de zelfstandige opgenomen worden. Dit dient evenwel nog te worden aangevuld met

- De contactgegevens van de functionaris voor gegevensbescherming;
- De rechtsgrond voor de verwerking;
- Informatie over de rechten en klachtmogelijkheid;
- De bron waar de persoonsgegevens vandaan komen.

Het ontwerp van decreet werd in deze zin aangepast.

g) *Beveiligingsmaatregelen*

De VTC wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om het beveiligingsniveau te waarborgen.

De specificering van maatregelen moet in principe niet in de wetgeving worden opgenomen. Het ontwerp van decreet werd op dit punt dan ook niet aangepast.

2. Het advies van de SERV

De Vlaamse Regering merkt op dat de SERV geen advies bij consensus heeft uitgebracht.

a) Jobbonus als basis voor jobbonus plus

i) Loon- en inkomstenbegrip en rechtszekerheid

Omdat de jobbonus de basis vormt voor de jobbonus plus, gelden dezelfde bezorgdheden over het loon- en inkomstenbegrip die de SERV reeds stelde in het advies over de jobbonus. De sociale partners willen tevens een oplossing voor de personen die als gevolg van de coronacrisis tijdelijk werkloos waren en vragen om te onderzoeken of het criterium niet woon- of werkplaats kan zijn.

Deze opmerkingen hebben betrekking op het decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus. Voor de repliek op deze opmerkingen verwijzen we naar de memorie van toelichting bij voormeld decreet.

Het criterium van de woonplaats voor de jobbonus blijft behouden. Dit betekent dat dit criterium ook voor de jobbonus plus behouden blijft, aangezien de jobbonus de basis vormt voor de jobbonus plus. Voor de jobbonus plus geldt evenwel ook de voorwaarde van vestiging in Vlaanderen. Hiermee aligneren we ons ook met de voorwaarden voor de transitiepremie.

ii) Iedereen die start als zelfstandige in hoofdberoep en recht had op jobbonus moet jobbonus plus krijgen

De SERV stelt dat personen die wel recht hadden op een jobbonus maar deze niet automatisch hebben gekregen noch een aanvraag hebben ingediend, alsnog een jobbonus plus moeten krijgen. De SERV wijst hier op de specifieke situatie van grensarbeiders die een aanvraag moeten hebben ingediend voor de jobbonus om recht te hebben op de jobbonus plus, en stelt zich de vraag of dit juridisch sluitend is in functie van het gelijkheidsbeginsel.

Als Vlaamse Regering wensen we dat elke persoon die recht heeft op de jobbonus plus deze ook ontvangt. We zullen dan ook de nodige stappen ondernemen om grensarbeiders zoveel als mogelijk te bereiken. Er zal een uitgebreide communicatiecampagne volgen, specifiek voor deze doelgroep. Op deze manier proberen we te realiseren dat alle begunstigden van deze maatregel ook toegang krijgen tot deze maatregel. Wanneer de administratie op de hoogte is van het feit dat een persoon een jobbonus ontvangt, zal men ook een jobbonus plus uitbetalen wanneer deze persoon hier recht op heeft.

In haar advies stelt de SERV dat de gerechtigde in de drie maanden voor de datum van de start van zijn activiteiten als zelfstandige in hoofdberoep een arbeidsovereenkomst of aanstelling als loontrekkende moeten hebben gehad en dat de gerechtigde tijdens die arbeidsovereenkomst of aanstelling in aanmerking moeten zijn gekomen voor een jobbonus. Dit laatste klopt niet en is geen cumulatieve voorwaarde. De gerechtigde moet enkel voor zijn tewerkstelling in het jaar voorafgaand aan zijn overstap naar zelfstandige in hoofdberoep rechthebbende zijn voor de jobbonus. In de drie maanden voorafgaand aan zijn overstap, is er enkel de voorwaarde van één enkele tewerkstelling of aanstelling. Deze voorwaarde werd toegevoegd omdat het anders mogelijk is dat er een grote periode van inactiviteit voorafgaat aan de overstap naar zelfstandige in hoofdberoep. In het meest extreme geval kan het voorvallen dat een persoon bv. in 2021 slechts één maand gewerkt heeft aan een laag loon in januari en dus begunstigde was van de jobbonus (pro rata), en dan pas in december 2022 de overstap maakt naar zelfstandige in hoofdberoep, na een lange periode van inactiviteit. Deze persoon een jobbonus plus toekennen sluit niet aan bij de doelstelling van de jobbonus plus waarbij we de overgang van werk naar ondernemerschap wensen te ondersteunen. Om die reden werd de extra voorwaarde van tewerkstelling in de drie maanden voorafgaand aan de overstap toegevoegd. De groep waarvoor niet voldaan is aan de voorwaarde dat men drie maanden voor de datum van de start van zijn activiteit als zelfstandige in hoofdberoep een arbeidsovereenkomst of aanstelling had, zal onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor de transitiepremie, waardoor men op een andere manier ondersteuning kan ontvangen.

iii) Verschillende doelstelling jobbonus en jobbonus plus

Het valt de SERV op dat de doelstellingen van beide premies verschilt, terwijl het oorspronkelijke doel luidde: werken moet lonen.

Het is inderdaad zo dat de jobbonus een activerende maatregel is, die de dubbele doelstelling heeft werknemers die weinig verdienen te stimuleren om aan de slag te blijven en tegelijkertijd werklozen aanmoedigen om werk te zoeken. De jobbonus plus heeft als doel de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep te stimuleren voor mensen met een laag inkomen.

In de memorie van toelichting wordt toegelicht waarom er een premie wordt uitbetaald aan personen die voor de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep aan de slag waren als werknemer met een laag loon: deze groep heeft minder ruimte om op voorhand een startkapitaal of een buffer uit te bouwen. De jobbonus plus beoogt om deze doelgroep te ondersteunen in de eerste twee jaar van hun ondernemerschap, en zo een deel van de financiële onzekerheid weg te nemen. Om deze redenen werd gekozen om een vaste premie van 600 euro twee maal uit te betalen aan alle natuurlijke personen die starten als zelfstandige in hoofdberoep, en die voordien aan de slag waren als loontrekkende met een laag bruto maandloon.

iv) Verschillende appreciatie over verschillende bonus naargelang statuut

De hoogte van de bonus en de modaliteiten verschillen naargelang het statuut werknemer of zelfstandige in hoofdberoep, terwijl zowel de jobbonus als jobbonus plus gebaseerd zijn op het loon als werknemer. De Vlaamse sociale partners hebben hierover een verschillende mening.

Er werd gekozen voor een vaste premie omdat dit transparant, duidelijk en voorspelbaar is voor de startende ondernemer.

v) Zoek oplossing voor schoolverlaters

De SERV vraagt een oplossing voor schoolverlaters die de stap zetten naar ondernemerschap.

De jobbonus plus heeft als doelstelling werkenden met een laag inkomen te ondersteunen bij hun overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep. Schoolverlaters behoren dus niet tot de doelgroep van de jobbonus plus.

Op 19 november 2021 werd er op de Vlaamse Regering een mededeling goedgekeurd waarin een uitbreiding van de doelgroep van de transitiepremie naar niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden werd voorgesteld. Op het moment dat de regelgeving is aangepast in lijn met deze mededeling kunnen schoolverlaters, mits de geldende voorwaarden, (een deel van) de transitiepremie ontvangen.

b) Eventueel onderbenut budget

De SERV vraagt dat het eventuele onderbenutte budget in lijn met de doelstellingen van de jobbonus plus wordt aangewend en dat erover met de Vlaamse sociale partners in overleg wordt gegaan.

Het bereik en de uitbetalingen van de jobbonus plus zullen worden gemonitord en van nabij worden opgevolgd. Wanneer blijkt dat er sprake is van een structurele onderbenutting, zal bekeken worden hoe we deze maatregel kunnen aanpassen zodat we de doelstelling van de jobbonus plus nog meer kunnen realiseren.

c) Aansluiting voorgestelde timing uitbetaling en reële uitbetaling

De SERV onderschrijft de timing van uitbetaling en vraagt dat de reële uitbetaling zo dicht als mogelijk hierbij aansluit. In de memorie van toelichting staat dat ten vroegste eind 2022 de jobbonus plus het eerst wordt uitbetaald (voor de start in 2022 als zelfstandige in hoofdberoep). Het feit dat telkens opnieuw het rekeningnummer moet worden opgevraagd bij de rechthebbende kan het proces van uitbetaling vertragen.

In november van het jaar X+1 is er pas helderheid over het inkomen van de werknemer in jaar X. RSZ levert dan pas stabiele data op. Pas op dat moment kunnen we dus ook weten of een werknemer die in jaar X+1 de overstap maakte naar ondernemen in hoofdberoep, de jobbonus ontvangt voor jaar X en dus in X+1 aanspraak maakt op de jobbonus plus. We stellen alles in het werk om deze ondernemer zo snel als mogelijk de jobbonus plus uit te betalen. Dit zal helaas dus niet mogelijk zijn drie maanden na opstart, maar de uitbetaling zal wel automatisch gebeuren op het einde van het jaar voor personen die in de eerste drie kwartalen van het jaar de overstap maken. Voor personen die in het vierde kwartaal de overstap maken zal de betaling automatisch volgen op het einde van het eerste kwartaal van het jaar nadien.

De uitbetaling van de tweede schijf van de jobbonus plus in het tweede jaar, kan wel gebeuren één jaar na opstart van de onderneming, omdat we hiervoor geen RSZ-data meer nodig hebben. Hier is dan ook voor gekozen opdat de ondernemer zo snel als mogelijk zijn tweede premie ontvangt.

d) Vermijden van terugvordering via transitiepremie

De SERV vraagt om een terugvordering van de jobbonus plus via de transitiepremie te vermijden.

In de meeste gevallen zal het vermeden kunnen worden dat de jobbonus plus teruggevorderd wordt via de transitiepremie. In een zeer beperkt aantal gevallen zal de jobbonus plus echter reeds zijn uitbetaald vóór de transitiepremie wordt aangevraagd (bv. wanneer men start met ondernemen in hoofdberoep in oktober, ontvangt men de jobbonus plus in november en heeft men de mogelijkheid om de transitiepremie aan te vragen tot eind december). Er werd gezocht naar een manier waarop de jobbonus plus zo snel als mogelijk kon worden uitbetaald én de administratieve last voor de ondernemer werd beperkt. Dit maakte dat werd gekozen voor de piste om voor de kleine groep waarvoor de kans bestaat dat zij de jobbonus plus ontvangen voordat zij de transitiepremie hebben aangevraagd, toch de jobbonus plus uit te betalen. We hebben op dat moment immers geen zicht op de aanvragen die nog niet werden ingediend. Door dit bedrag dan terug te

vorderen via verrekening met de transitiepremie vragen we geen extra inspanningen van de ondernemer.

e) Consequente monitoring en evaluatie

De SERV vindt het goed dat de Vlaamse Regering een sterk uitgebouwde monitoring voorziet en vraagt ook om de jobbonus plus – tezamen met de jobbonus – te evalueren en eventueel in het licht van fiscale of meer fundamentele beleidswijzigingen aan te passen.

Het spreekt voor zich dat op basis van de monitoring evaluaties zullen worden uitgevoerd en indien wenselijk er beleidswijzigingen zullen worden doorgevoerd.

f) Minderheidsstandpunt ABVV

ABVV is de mening toebedeeld dat er een onaanvaardbaar verschil in behandeling wordt gecreëerd tussen de ondersteuning die de Vlaamse regering geeft aan zelfstandigen ten opzichte van werknemers, aangezien de hoogte van de bonus en de modaliteiten verschillen naargelang het statuut van werknemer of zelfstandige in hoofdberoep.

Daarnaast wordt er bezwaar gemaakt tegen het feit dat middelen die eerder werden gereserveerd voor het ondersteunen van werkende armen een andere finaliteit krijgen.

De jobbonus plus richt zich op ondernemers. Zoals ook aangegeven in de memorie van toelichting gaat werken als zelfstandige gepaard met een significant hoger risico op armoede in vergelijking met werken als loontrekkende (Horemans en Marx, 2017). Door startende ondernemers een premie te geven trachten we dus wel degelijk mogelijke werkende armen - weliswaar ondernemers en geen werknemers - te ondersteunen.

3. Het advies van de Raad van State

De opmerkingen van de Raad van State worden hieronder punctueel beantwoord.

Vormvereisten

De Raad van State merkt op dat niet enkel het advies van de Vlaamse toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit moet worden gevraagd.

Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC)

is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

Gelijkheidsbeginsel

De Raad van State stelt dat door het invoeren van de voorwaarde dat de betrokkene op basis van zijn prestaties als loontrekkende in het jaar voorafgaan aan het refertejaar in aanmerking moest komen voor een jobbonus, zonder daarbij rekening te houden met het degressief karakter van de jobbonus, verschillende situaties op gelijke wijze lijken te worden behandeld.

Uit die voorwaarde volgt ook dat startende zelfstandigen in hoofdberoep die voordien niet als loontrekkende recht hadden op een jobbonus, geen recht hebben op een premie. Schoolverlaters en niet-werkende werkzoekenden worden bijgevolg uitgesloten, hoewel zij volgens de Raad van State nochtans kunnen worden beschouwd als personen die "minder ruimte hebben om op voorhand een startkapitaal of een buffer uit te bouwen". De Raad van State vraagt om het voorontwerp aan bijkomend onderzoek te onderwerpen in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel.

De jobbonus plus wil een extra stimulans zijn voor loontrekkenden met een laag loon die de stap willen wagen naar ondernemerschap. Deze groep verliest hun recht op een jobbonus wanneer zij de overstap maken naar ondernemerschap in hoofdberoep. Er werd gekozen voor een vaste premie omdat dit transparant, duidelijk en voorspelbaar is voor de startende ondernemer. We houden inderdaad geen rekening met het degressief karakter van de jobbonus, omdat we aan alle ondernemers die voorheen aan de slag was aan een laag loon dezelfde premie willen toekennen die hen kan helpen bij de opstart van de activiteiten als zelfstandige. Elke startende ondernemer zal immers te maken krijgen met opstartkosten en -risico's. Een bedrag dat degressief afneemt naarmate de ontvangen jobbonus kleiner wordt, zal ook niet dezelfde stimulans bieden om de stap te zetten naar ondernemen in hoofdberoep.

De jobbonus plus vangt het verlies van het recht op een jobbonus op. Schoolverlaters en niet-werkende werkzoekenden behoren dus niet tot de

doelgroep van de jobbonus plus. Zoals de Raad van State zelf aanhaalt kunnen deze personen inderdaad wel in aanmerking komen voor een transitiepremie, zij het mits het voldoen aan andere voorwaarden zoals het doorlopen van een prestarterttraject. Indien niet-werkende werkzoekenden binnen de drie maanden na het beëindigen van hun arbeidscontract de overstap maken naar ondernemerschap in hoofdberoep en zij maakten voorheen aanspraak op de jobbonus, zullen zij eveneens een jobbonus plus ontvangen. Op deze manier kan de jobbonus plus mogelijk een incentive zijn om snel na het beëindigen van een arbeidscontract te starten met ondernemen in hoofdberoep.

Toepassing van de de-minimisverordening (EU) nr. 1407/2013

De Raad van State wijst op artikel 1, eerste lid, van de de-minimisverordening dat bepaalt dat de verordening van toepassing is op steun aan ondernemingen in alle sectoren, met uitzondering van steun verleend aan in de sector visserij en aquacultuur actieve ondernemingen voor zover die onder Verordening (EG) nr. 104/2000 van de Raad (...) vallen, en steun verleend aan in aan in de primaire productie van landbouwproducten actieve ondernemingen.

Artikel 3 van het voorontwerp lijkt bijgevolg te impliceren dat de premie niet kan worden toegekend aan startende zelfstandigen die actief zijn in deze sectoren die worden uitgesloten van het toepassingsgebied.

Gelet hierop zou in artikel 3 van het voorontwerp niet enkel moeten worden verwezen naar verordening (EU) nr. 1407/2013, maar ook naar verordening (EU) nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 'inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de landbouwsector'. In dat geval moet er evenwel over worden gewaakt dat het drempelbedrag van alle "de-minimissteun die per lidstaat over een periode van drie belastingjaren wordt verleend aan ondernemingen die actief zijn in de primaire productie van landbouwproducten" de voorgeschreven drempel niet overschrijdt.

Eén van de voorwaarden voor de vrijstelling van aanmelding is dat de steun bepaalde drempels niet overschrijdt. Hierbij moet rekening worden gehouden met het "totale bedrag aan de-minimissteun dat per lidstaat aan één onderneming wordt verleend". Om de naleving van die drempel te waarborgen, bevatten de verordeningen bepalingen inzake 'monitoring' (artikel 6, lid 1, van verordening (EU) nr. 1407/2013).

Artikel 6, lid 3, van dezelfde verordening bepaalt dat een lidstaat "nieuwe de-minimissteun overeenkomstig deze verordening pas verleent nadat hij zich ervan heeft vergewist dat dit het totale bedrag aan de-minimissteun dat aan de betrokken onderneming is verleend, niet zodanig doet toenemen dat het desbetreffende in artikel 3, lid 2, vastgestelde plafond wordt overschreden, en dat aan alle in deze verordening vastgestelde voorwaarden is voldaan". Het is voor de

Raad van State niet duidelijk hoe voornoemde bepalingen in acht kunnen worden genomen wanneer de premie automatisch wordt toegekend. Zelfs indien de registratie van het rekeningnummer wordt uitgebreid tot het vervullen van de verplichting voorgeschreven in artikel 6, lid 1, in fine, van de voornoemde verordening, kan dat niet beperkt blijven tot een "eenmalige" verplichting. Ook bij de toekenning van de aanvullende premie moet de naleving van het drempelbedrag immers worden gecontroleerd.

Om ervoor te zorgen dat alle sectoren toegang krijgen tot deze regeling wordt de de-minimisverordening voor landbouw en de de-minimisverordening voor visserij opgenomen in artikel 3.

De premie wordt slechts toegekend nadat de ondernemingen eerst hebben verklaard dat zij niet boven de desbetreffende de minimisdrempel zitten (200.000 euro voor gewone ondernemingen, 20.000 euro voor ondernemingen die actief zijn in de primaire productie van landbouwproducten en 30.000 euro voor visserij en aquacultuur actieve ondernemingen).

Artikel 1

De Raad van State stelt dat de ontworpen regeling zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden regelt. Artikel 1 werd in deze zin aangepast.

Artikel 2

Met het oog op overeenstemming met artikel 3, 3°, van het decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus, werden in artikel 2, 3°, c) de woorden 'de werknemers' vervangen door de woorden 'de natuurlijke personen'.

Artikel 4

De Raad van State merkt op dat het begrip 'de maatschappelijke zetel' in het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen is vervangen door het begrip "de zetel". Bovendien rijst de vraag of het gehanteerde begrip ook passend is voor zelfstandigen in hoofdberoep die hun activiteit uitoefenen als natuurlijke persoon.

Artikel 4, eerste lid, 2° en artikel 16, eerste lid, 3° werden in deze zin aangepast. Het begrip 'zetel' is inderdaad enkel van toepassing bij vennootschappen. Bij een eenmanszaak is het officiële adres steeds het domicilieadres. Voor hen volstaat het dus te voldoen aan de voorwaarde opgenomen in artikel 4, 3°.

Artikel 7

Het is voor de Raad van State niet duidelijk welke de meerwaarde is van de machtiging aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden voor de aanpassing van

de premiebedragen te bepalen. Er wordt gevraagd om in de memorie van toelichting te verduidelijken welke voorwaarden men voor ogen heeft.

De toelichting bij artikel 7 in deze memorie van toelichting werd in deze zin aangepast.

Artikel 10

De Raad van State stelt dat erop moet worden toegezien dat de keuze voor de beperking tot een Belgisch rekeningnummer niet op gespannen voet komt te staan met Europeesrechtelijke beginselen zoals die inzake het vrij verkeer. Ze raadt aan om in plaats van naar "het Belgisch rekeningnummer" minstens naar "een rekeningnummer bij een in België gevestigde kredietinstelling" te verwijzen.

Artikel 10 werd in deze zin aangepast.

Artikel 18

De inlichtingen die met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens in de communicatie met de zelfstandige moeten worden vermeld stemmen niet volledig overeen met die informatie die moet worden verstrekt op basis van de artikelen 13 en 14 van de algemene verordening gegevensbescherming.

De gegevens in artikel 18 werden aangevuld naar aanleiding van de opmerking van de VTC hieromtrent.

Artikel 19

Het is niet duidelijk hoe de bewaring tot tien jaar nadat alle vorderingen en procedures zijn verjaard, wordt verantwoord. De memorie van toelichting moet worden aangevuld met een redelijke verantwoording hieromtrent.

Deze opmerking werd reeds beantwoord bij de repliek op het advies van de VTC (punt d). De verantwoording werd ter verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting (toelichting bij artikel 19).

Artikel 22

In zoverre het de bedoeling is om aan te sluiten bij de gangbare burgerrechtelijke verjaringstermijnen, stelt de Raad van State dat deze bepaling overbodig is. De bepaling werd dan ook geschrapt.

4. Aanvullende tekstwijzigingen

Doorheen de ontwerptekst werd het woord premie overal vervangen door het woord 'jobbonus plus'. Zo is de ontwerptekst meer in lijn met het opschrift en hanteren we overal een uniforme technologie. In artikel 2 werd een punt 6° toegevoegd met de definitie van 'jobbonus plus'.

Daarnaast werd in artikel 4, 4° verduidelijkt dat de ondernemer bij de start van zijn activiteiten als zelfstandige in hoofdberoep de pensioenleeftijd nog niet mag hebben bereikt. Op het moment waarop hij in aanmerking komt voor de tweede schijf van de jobbonus plus, zijnde twaalf maanden na de start van zijn activiteiten, mag hij de pensioenleeftijd dus wel reeds hebben bereikt.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Het decreet regelt in beginsel een gewestbevoegdheid. Artikel 8 heeft betrekking op regelingen die zijn vastgesteld "binnen het kader van een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest". Om die reden regelt het decreet bijgevolg zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden.

Vlaanderen is bevoegd voor haar economisch beleid. De jobbonus plus is te beschouwen als een premie voor inwoners van Vlaanderen die een laag arbeidsinkomen genieten en de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep en zich hierbij vestigen in Vlaanderen. De plaats van tewerkstelling als loontrekkende is niet van belang. Ook wie werkte in een ander gewest of buiten België kan zo van de jobbonus plus genieten.

Artikel 2

Dit artikel bevat definities die in het decreet worden gebruikt. Punt 1° tot en met 6° behoeft geen verdere toelichting. De zinsnede "door een statuut verbonden" in punt 7°, a), heeft betrekking op de personen die benoemd zijn als statutair ambtenaar.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt dat de jobbonus plus staatssteun is en valt onder de Europese de minimisregelgeving. Er is bijgevolg geen kennisgeving nodig aan Europa omdat de steunbedragen beperkt zijn zodat ze niet aanzien worden als concurrentieverstorend. Een onderneming mag volgens deze verordening in de voorbije drie jaar (huidig lopende jaar en twee voorgaande belastingjaren) niet

meer dan € 200.000 de-minimissteun hebben ontvangen. Deze drempel wordt geenszins behaald.

Om ervoor te zorgen dat alle sectoren toegang krijgen tot deze regeling wordt ook de de-minimisverordening voor landbouw en de de-minimisverordening voor visserij opgenomen.

De jobbonus plus wordt slechts toegekend nadat de ondernemingen eerst hebben verklaard dat zij niet boven de desbetreffende de minimisdrempel zitten (200.000 euro voor gewone ondernemingen, 20.000 euro voor ondernemingen die actief zijn in de primaire productie van landbouwproducten en 30.000 euro voor visserij en aquacultuur actieve ondernemingen).

Hoofdstuk 2. Bepalingen over de doelgroep en de premie

Artikel 4

Dit artikel bepaalt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de eerste premie van 600 euro.

De premie wordt toegekend aan de personen die vanaf 1 januari 2022 starten als zelfstandige in hoofdberoep. Ook de personen die reeds actief waren als zelfstandige in bijberoep en die de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep komen in aanmerking.

De zelfstandige moet gevestigd zijn in het Vlaamse Gewest.

Hij moet op 1 januari van het jaar waarin hij start met zijn activiteiten als zelfstandige in hoofdberoep zijn domicilie in het Vlaamse Gewest hebben.

Dit toepassingsgebied, beperkt tot personen die gedomicilieerd zijn in het Vlaamse Gewest, wordt verantwoord door het feit dat een verschil in behandeling in aangelegenheden waarvoor de deelstaten bevoegd zijn en waarin ze een verschillend beleid voeren, an sich niet strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De bevoegdheidsverdeling en de autonomie van de deelstaten die er het gevolg van is, biedt immers een voldoende objectieve en redelijke verantwoording voor de ongelijke behandeling. Het Grondwettelijk Hof stelt: "*Die autonomie zou geen inhoud hebben, mocht een verschil in behandeling tussen bestemmingen van regels die in eenzelfde materie aan weerskanten van toepassing is, als zodanig geacht worden strijdig te zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet*".³ Het Hof van Justitie stelt eveneens dat het feit dat autonome regio's binnen een lidstaat uiteenlopende maatregelen treffen bij de omzetting van een verordening of de uitvoering van een verordening, op zich geen discriminatie oplevert.⁴

³ o.a. GwH 20 september 2018 nr. 115/2018.

⁴ HvJ 16 juli 2009, Horvath, C-428/07, Jur. p. 1-6355.

De domiciliering wordt tevens als een criterium in de personenbelasting gehanteerd. Personen die na deze datum in het Vlaamse Gewest komen wonen, zullen dus niet in aanmerking komen voor de jobbonus plus. Personen die na deze datum niet meer in het Vlaamse Gewest wonen, komen wel in aanmerking voor de jobbonus.

Personen die bij de start van hun activiteiten als zelfstandige in hoofdberoep reeds de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt, komen niet in aanmerking voor de jobbonus plus.

De begunstigde moet in de drie maanden voorafgaand aan zijn opstart als zelfstandige in hoofdberoep een arbeidsovereenkomst hebben gehad als loontrekkende. Ook wie aangesteld was als statutair ambtenaar voldoet aan deze voorwaarde, aangezien statutaire ambtenaren voor de toepassing van dit decreet als loontrekkenden worden beschouwd. De duur van de overeenkomst is niet van belang, evenals het feit of er al dan niet prestaties werden verricht (bv. door loopbaanonderbreking). Door de invoering van deze voorwaarde wordt vermeden dat de periode van werkloosheid of inactiviteit tussen de activiteiten als loontrekkende en de overstap naar ondernemerschap te groot wordt. Door een periode van drie maanden te hanteren sluiten we daarentegen ook geen personen uit die een korte voorbereidingsperiode hebben ingelast vooraleer zij effectief startten als zelfstandige.

De zelfstandige kwam op basis van zijn prestaties als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan het jaar waarin hij start als zelfstandige in hoofdberoep in aanmerking voor een jobbonus. Dit betekent dat hij als loontrekkende een loon ontving dat lager was dan de loongrenzen die worden bepaald in het decreet van 20 mei 2022 houdende de regeling tot toekenning van een jobbonus. Op die manier wordt de jobbonus gedurende twee jaar doorgetrokken voor deze werknemers die de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep. Ook de personen die in aanmerking kwamen voor een jobbonus, maar aan wie geen jobbonus werd uitbetaald omdat deze minder dan 20 euro (bij voltijdse prestaties) of 10 euro (bij deeltijdse prestaties) bedroeg, komt in aanmerking voor een jobbonus plus.

De grensarbeiders die geen aanvraag indienden voor een jobbonus binnen de wettelijke termijn, bepaald in het decreet van 20 mei 2022 houdende de regeling tot toekenning van een jobbonus, komen niet in aanmerking voor een jobbonus plus. Indien zij hun aanvraag voor een jobbonus indienden binnen deze wettelijke termijn maar na het voorziene uitbetalingsmoment van de jobbonus plus voor het respectievelijke refertejaar, wordt dit achteraf gecorrigeerd zodat men alsnog een jobbonus plus zal ontvangen.

Om misbruiken te vermijden, wordt de premie niet toegekend indien men reeds een jobbonus plus ontving en er nog geen zes jaren verstreken zijn sinds de

uitbetaling hiervan. Voor de toepassing van deze voorwaarde wordt zowel de uitbetaling van de eerste premie als de uitbetaling van de aanvullende premie overeenkomstig artikel 5 in aanmerking genomen.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de tweede premie van 600 euro. Alle voorwaarden die van toepassing zijn op de eerste premie zijn eveneens van toepassing op deze aanvullende premie. Daarnaast moet de zelfstandige twaalf maanden nadat hij gestart is als zelfstandige in hoofdberoep nog actief zijn in datzelfde statuut.

Artikel 6

Beide premies van 600 euro kunnen niet worden gecumuleerd met de transitiepremie.

Artikel 7

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het bedrag van de premie aan te passen en de voorwaarden hiertoe te bepalen. In het uitvoeringsbesluit zal worden bepaald dat aanpassing kan in functie van

- a) de evolutie van de spilindex;
- b) de evolutie van het gewaarborgd gemiddeld minimummaandinkomen;
- c) de aanpassing van het bedrag van de jobbonus voor loontrekkenden.

Artikel 8

Het Regeerakkoord voorziet dat werken lonend moet zijn en dat we sociale prestaties toekennen in functie van het inkomen en minder in functie van het sociaal statuut. De jobbonus plus zal niet in rekening gebracht worden voor het bepalen van het recht op inkomensgerelateerde maatregelen, zoals o.a. op het groeipakket, kinderopvang, sociale huisvesting, studiebeurzen en tarieven bij o.a. De Lijn, water en energie.

Daarnaast wordt bekeken welke andere (fiscale) vrijstellingen noodzakelijk zijn om te vermijden dat (een deel van) het toegekende voordeel teniet wordt gedaan.

Hoofdstuk 3. Procedure

Afdeling 1. Toekenning en uitbetaling

Artikel 9

Het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) zal instaan voor het ontvangen van de aanvraag, het onderzoeken van de toekenningsvoorwaarden en de uitbetaling van de premies. De rekeningnummers worden geregistreerd bij Agentschap Digitaal Vlaanderen.

DWSE zal ook instaan voor de communicatie met de begunstigen, het opvolgen van de reacties, het behandelen van de bezwaren en de eventuele terugvordering van een onterecht uitbetaalde premie.

Artikel 10

De jobbonus plus kan automatisch toegekend worden indien DWSE toegang kan krijgen tot de noodzakelijke gegevensbronnen om de toekenning automatisch te laten verlopen.

De authentieke bronnen inzake de identiteits- en adresgegevens van de begunstigten laten voorlopig niet toe om de premie automatisch te storten op het rekeningnummer van de begunstigde. De binnen de Vlaamse Overheid beschikbare rekeningnummers (verkeersbelastingen, onroerende voorheffing, groeipakket, ...) zijn immers niet noodzakelijk ook de rekeningnummers van de jobbonus plus-begunstigten, maar kunnen ook toebehoren aan de partner, een gemeenschappelijke rekening, derden, ... De Vlaamse jobbonus plus zal dus een éénmalige registratie van het rekeningnummer vergen. Er zal hiervoor samengewerkt worden met Agentschap Digitaal Vlaanderen, zowel voor het verkrijgen van het rekeningnummer als het informeren van mogelijke begunstigten (Magda-documentendienst, Vlaanderen.be, 1700). In de daaropvolgende jaren kunnen de geregistreerde begunstigten aangeschreven worden met de vraag of hun rekeningnummer nog correct is.

Om het bereik van de doelgroep te maximaliseren, zullen we inzetten op communicatie en samenwerking met partners.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de procedure te bepalen indien de jobbonus plus niet automatisch kan worden toegekend.

Artikel 11

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het tijdstip van uitbetaling te bepalen. Er wordt gestreefd naar een eerste uitbetaling in december 2022.

Afdeling 2. Bezwaar

Artikel 12

Tegen het niet toekennen van de jobbonus plus kan schriftelijk bezwaar worden ingediend bij de aangewezen dienst van de Vlaamse Overheid, met name DWSE. Bij het bezwaarschrift voegt de indiener de nodige bewijskrachtige stukken om zijn bezwaar te staven.

De termijn om een bezwaar in te dienen bedraagt drie jaar nadat het refertejaar is verstreken. Hierdoor krijgt iedereen de kans om op een niet-toekenning te reageren.

Artikel 13

Aan de indiener van het bezwaarschrift wordt een ontvangstmelding bezorgd die de datum van ontvangst van het bezwaar vermeldt. DWSE zal, als administratieve overheid, bij een met redenen omklede beslissing over de aangevoerde bezwaren

uitspraak doen. De beslissing wordt schriftelijk meegedeeld en ze vermeldt de wijze waarop ertegen in rechte kan worden opgetreden.

Hoofdstuk 4. Toezicht

Artikel 14

De Vlaamse Sociale Inspectie is bevoegd om het toezicht en de controle op de uitvoering van het decreet en de uitvoeringsbesluiten uit te voeren en op te treden.

Hoofdstuk 5. Verwerking van persoonsgegevens

Artikel 15

DWSE treedt op als verwerkingsverantwoordelijke zoals bepaald in artikel 4, 7) van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 16

In het kader van de toekenning van de premie dienen een aantal persoonsgegevens te worden verwerkt. Deze verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust, zijnde de wettelijke verplichting om de aanvragen voor de premie te ontvangen, te onderzoeken, en de premie toe te kennen.

Onder de identificatie- en contactgegevens begrijpen we de hoofdverblijfplaats en het rijksregisternummer van de begunstigde. Ze worden verwerkt op basis van de gegevens uit het Rijkregister van de natuurlijke personen. Deze gegevens zijn noodzakelijk voor het identificeren van de begunstigten.

Het gegeven of de zelfstandige zijn activiteiten verricht in hoofdberoep en de startdatum van zijn loopbaan worden verkregen via het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). Het vestigingsadres en het KBO-nummer worden verkregen via de KBO. Deze gegevens zijn noodzakelijk om te bepalen of de zelfstandige voldoet aan de voorwaarden tot toekenning van de jobbonus plus, evenals voor rapporteringsdoeleinden.

Het rekeningnummer is noodzakelijk om de premie te kunnen uitbetalen. De begunstigde registreert zelf zijn rekeningnummer. De procedure hiervoor wordt uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit.

De tewerkstellingsgegevens, de bezoldigingsgegevens en de gegevens inzake de geleverde arbeidsprestaties als loontrekkende zijn noodzakelijk om te bepalen of de begunstigde al dan niet in aanmerking komt voor een jobbonus, hetgeen een voorwaarde betreft voor de toekenning van de jobbonus plus. Deze informatie wordt voor loontrekkenden die in België werken verkregen uit de gegevens uit de DmfA-gegevensbank, beheerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Voor grensarbeiders onderzoeken we nog de mogelijkheden om deze gegevens te bekomen.

Om te bepalen of de zelfstandige na twaalf maanden in aanmerking komt voor de uitbetaling van de aanvullende premie, is het noodzakelijk te weten of deze persoon reeds een transitiepremie ontving.

Om te verifiëren dat de zelfstandige de drempelbedragen van de de-minimissteun niet overschrijdt (200.000 euro voor gewone ondernemingen, 20.000 euro voor ondernemingen die actief zijn in de primaire productie van landbouwproducten en 30.000 euro voor visserij en aquacultuur actieve ondernemingen), wordt er gewerkt met een verklaring op eer.

Indien nodig wordt in het kader van de fiscale behandeling van de jobbonus plus binnen de personenbelasting een informatiedoorstroming met de Federale Overheidsdienst Financiën voorzien.

Daarnaast worden in kader van rapportering over en monitoring van de maatregelen een aantal persoonlijke kenmerken verwerkt. Hieronder begrijpen we de leeftijd en het geslacht van de zelfstandige in hoofdberoep. Zo kunnen de profielkenmerken van de personen die een jobbonus plus ontvangen in beeld worden gebracht.

De verwerkingsverantwoordelijke staat conform artikel 5.1, d), van de AVG in voor de juistheid en actualisering van de verwerkte gegevens en informeert de betrokkenen vooraf over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 AVG en over hun rechten op basis van artikelen 15 tot en met 22 AVG.

Artikel 17

De dienst die belast wordt met de toekenning en uitbetaling van de jobbonus plus zal om zijn opdrachten uit te voeren gebruik maken van gegevens van volgende instanties:

- Identificatie en contactgegevens ontvangen we via het Rijksregister van de natuurlijke personen. Het rijksregisternummer vormt de identificatie voor de uitwisseling van gegevens binnen de instellingen van de sociale zekerheid. Ook het criterium van de woonplaats is van hen afkomstig;
- Het gegeven of de zelfstandige zijn activiteiten in hoofdberoep verricht en de startdatum van deze activiteiten verkrijgen we via de RSVZ;
- Via de KBO bekomen we het vestigingsadres en het KBO-nummer;
- Om de jobbonus plus automatisch te kunnen toekennen doen we een beroep op het Agentschap Digitaal Vlaanderen voor het rekeningnummer van de begunstigde. De begunstigde zal hiervoor eenmalig zijn rekeningnummer moeten registreren. De procedure hiervoor wordt verder uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit;
- Via de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid bekomen we de nodige tewerkstellings-, bezoldigingsgegevens en gegevens inzake het arbeidsregime als loontrekkende om te bepalen of de begunstigde recht had op een jobbonus. Bij de toekenning van de jobbonus aan loontrekkenden

wordt immers rekening gehouden met hun loon, arbeidsregime en periode van tewerkstelling gedurende het referentejaar;

- Indien nodig zullen we voor de fiscale behandeling van de jobbonus plus binnen de personenbelasting gegevens uitwisselen met de Federale Overheidsdienst Financiën.

Op basis van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten worden de nodige machtigingen aangevraagd bij de vermelde instanties.

Voor de uitwisseling van persoonsgegevens maken we gebruik van de bevoegde dienstenintegratoren als dit van toepassing is.

Artikel 18

Dit artikel voorziet in de verplichting om een aantal vermeldingen op te nemen in de communicatie met de burger, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Artikel 19

De gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor het doel waarvoor zij werden verzameld. Er werd gekozen voor een bewaringstermijn van tien jaar, rekening houdende met de burgerrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar en de termijn van tien jaar die in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën wordt gehanteerd. Na het beëindigen van een procedure is het immers nog noodzakelijk de gegevens van de begunstigde te bewaren, bijvoorbeeld om te bepalen of de begunstigde reeds een jobbonus plus ontving en bijgevolg nog in aanmerking kan komen voor een premie in de komende jaren.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Artikel 20

In het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004 wordt de jobbonus plus voor startende zelfstandigen toegevoegd bij de materies waarvoor de Vlaamse Sociale Inspectie bevoegd is.

Artikel 21

In het hetzelfde inspectiedecreet wordt een bepaling toegevoegd waardoor personen die onjuiste inlichtingen verschaffen met het oog op het bekomen van de jobbonus plus voor startende zelfstandigen een administratieve geldboete opgelegd wordt. Deze geldboete kan gaan van 50 tot 500 euro.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 22

De Vlaamse Regering bepaalt wanneer het decreet in werking treedt.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Jo BROUNS